

Belediyeden tahsil edilemeyen alacak için şüpheli alacak veya değersiz alacak karşılığı ayrılıp ayrılamayacağı.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-105[323-2015/VUK1-19381]-99327
Tarih	01.12.2015

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MÜKELLEF HİZMETLERİ USUL GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 11395140-105[323-2015/VUK1-19381]-99327

01/12/2015

Konu : Belediyeden tahsil edilemeyen alacak için şüpheli alacak veya değersiz alacak karşılığı ayrılıp ayrılamayacağı.

İlgi özelge talep formunuz ile kurumunuzdan alınan ek bilgi ve belgelerden;

- ... Belediyesi ile ... tarihinde ... - ... tarihleri arasında katı atıkların toplanması, taşınması ve süpürülmesi işi için sözleşme imzaladığınız, sözleşme kapsamında verilen hizmetler için aylık hakedişler ile şirketiniz tarafından faturaların düzenlendiği,

- 06.12.2012 tarihli Resmi Gazete yayımlanan 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun uyarınca ... tarihinden sonra ... Belediyesi sorumluluğundaki bazı yerlerin ... Belediyesine katıldığı,

- Şirketinizce, ... Belediyesine katılan yerlerde mezkûr sözleşme kapsamında hizmetlerin yürütüldüğü ifade edilmekle beraber, ... Belediyesinin hali hazırda kendileri ile sözleşmesi bulunan firmayla hizmetin devamı yönünde karar aldığı ve uyguladığı, konu ile ilgili olarak ... Valiliği ile Büyükşehir Belediyesi ile de yazışmalar yapıldığı,

- Katılan yerlerle ilgili olarak hakedişin ... Belediyesine düzenlenmekle beraber bu belediyece onaylanmadığı, ... tarihinde düzenlenen faturanın anılan Belediyeye gönderildiği,

- Söz konusu fatura ile ilgili olarak icra takibinde bulunulduğu, ... Belediyesinin itirazı üzerine takibin durdurulmasına karar verildiği belirtilerek

söz konusu alacak için karşılık ayrılıp ayrılamayacağı ile değersiz alacak olarak kabul edilip edilmeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "*Şüpheli alacaklar*" başlıklı 323 üncü maddesinde,

"Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla;

1. Dava veya icra safhasında bulunan alacaklar;

2. Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar;

Şüpheli alacak sayılır.

Yukarıda yazılı şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılabilir.

Bu karşılığın hangi alacaklara ait olduğu karşılık hesabında gösterilir. Teminatlı alacaklarda bu karşılık teminattan geri kalan miktara inhisar eder.

Şüpheli alacakların sonradan tahsil edilen miktarları tahsil edildikleri dönemde kar-zarar hesabına intikal ettirilir.",

"Değersiz alacaklar" başlıklı 322 nci maddesinde ise "Kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkan kalmayan alacaklar, değersiz alacaktır.

Değersiz alacaklar, bu mahiyete girdikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybederler ve mukayyet kıymetleriyle zarara geçirilerek yok edilirler.

İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin bu madde hükmüne giren değersiz alacakları, gider kaydedilmek suretiyle yok edilirler."

hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda verilen hükümlere göre, şüpheli alacak karşılığı ayrılabilmesi veya değersiz alacak olarak doğrudan zarar yazılabilmesi için ortada bir alacak söz konusu olmalı ve alacak, ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili bulunmalıdır. Başka bir ifadeyle, alacak, işletme faaliyetleriyle ilgili olmalı, ticari ve zirai, kazancın normal gerekleri çerçevesinde doğmalıdır.

Diğer taraftan, borcu sona erdiren sebeplerden birisi imkânsızlıktır. Sözleşmenin kurulması sırasında ortaya çıkan imkânsızlığa başlangıçtaki imkânsızlık; sözleşmenin kurulmasından sonra ortaya çıkan imkânsızlığa ise sonraki imkânsızlık denir. Başlangıçtaki objektif imkânsızlık, sözleşmenin batıl olmasına neden olur. Sonraki imkânsızlık, şayet borçlunun kusurundan ileri geliyorsa kusurlu imkânsızlık, borçluya yükletilemeyen bir sebepten ileri geliyorsa kusursuz imkânsızlık ismini alır. İmkânsızlık bir borcun ifasının çeşitli sebeplerle (umulmayan hâl, kaza, zorlayıcı sebep vb.) mümkün olmamasıdır. İmkânsızlık nedeniyle asıl borç ve ona bağlı ikinci dereceden borçlar ortadan kalkar. İmkânsızlık kısmi veya tam olabilir.

Borcun ifası borçlunun sorumlu tutulamayacağı sebeplerle imkânsızlaşırsa, borç sona erer. Karşılıklı borç yükleyen sözleşmelerde imkânsızlık sebebiyle borçtan kurtulan borçlu karşı taraftan almış olduğu edimi sebepsiz zenginleşme hükümleri uyarınca geri vermekle yükümlü olup, henüz kendisine ifa edilmemiş olan edimi isteme hakkını kaybeder. Kanun veya sözleşmeyle hasarın alacaklıya yükletilmiş olduğu durumlar, bu hükmün dışındadır. Ancak, taraflar sözleşmede, bir tarafın borcunun ifası kusuru bulunmaksızın imkânsızlaşsa bile diğer tarafın kendi borcunu ifa edeceğini, önceden ifa etmişse geri alamayacağını kararlaştırabilir.

Borcun ifası borçlunun sorumlu tutulamayacağı sebeplerle kısmen imkânsızlaşırsa borçlu, borcunun sadece imkânsızlaşan kısmından kurtulur. Ancak bu kısmi ifa imkânsızlığı önceden öngörülseydi taraflarca böyle bir sözleşmenin yapılmayacağı açıkça anlaşılırsa, borcun tamamı sona erer.

Somut olayda, ... Belediyesi ile şirketiniz arasında ... tarihinde ... - ... tarihleri arasında katı atıkların toplanması, taşınması ve süpürülmesi işi için iki tarafa borç yükleyen sözleşme imzalandığı, 06.12.2012 tarihli Resmi Gazete yayımlanan 6360 sayılı Kanun uyarınca 30.03.2014 tarihinden sonra ... Belediyesi sorumluluğunda olup sözleşme kapsamındaki bazı yerlerin ... Belediyesine katıldığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla 30.03.2014 tarihinden sonrası için ... Belediyesine katılan yerler bakımından imkânsızlık hali ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda anılan yerler bakımından, sözleşmede ayrık hükmü bulunmamak şartıyla imkânsızlık nedeniyle şirketinizin sözleşme kapsamındaki borcunun ortadan kalktığı söylenebilir. Aynı yerler bakımından hizmet sunumu ile ilgili olarak ... Belediyesi ile şirketiniz arasında akdedilmiş bir sözleşmenin olmadığı da dosya kapsamından anlaşılmaktadır.

Özelge talebinize konu olayda şirketinizce ... Belediyesine hizmet verildiği ve dolayısıyla bir alacağınızın olduğu ifade edilmekle birlikte, ... Belediyesi, ... Valiliği, Büyükşehir Belediyesi, ... Belediyesi yazışmalarında hizmet ifasının gerçekleşmesi ve kabulü yönünde bir bilgi ve belge bulunmadığı gibi, ...

Belediyesi, 30.03.2014 tarih ve 24.00 itibarıyla sorumluluğuna geçen mahallelerde şirketinizin çalışma yürütmesinin yasal olmadığını belirtmiş ve hakedişi de kabul etmemiştir.

Buna göre; mevcut aşama itibarıyla şirketinizin faaliyetiyle ilgili bir hizmet ve/veya alacağın varlığı hususları belirsiz olduğundan konunun Vergi Usul Kanununun alacaklarda amortisman müessesesi (şüpheli alacak karşılığı / değerersiz alacak) erevesinde değerlendirilebilmesi mümkün değerildir.

Bilgi edinilmesine ve gereğini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resm işlemlerde Resm Gazete metni esastır. — 18.09.2026